

ЛІТЕРАТУРА

1. Варунц В. Музыкальный неоклассицизм / В. Варунц. – М. : Музыка, 1988 – 80 с.
2. Довженко В. Нариси з історії української радянської музики / В. Довженко. – К. : Держмузвидавництво, 1967. – Ч. 2. – 319 с.
3. Загайкевич М. Левко Колодуб : творчі портрети українських композиторів / М. Загайкевич. – К. : Музична Україна, 1973. – 60 с.
4. Загайкевич М. Нові твори М. Скорика та Л. Колодуба / М. Загайкевич // Музика. – 1972. – № 5. – С. 3–4.
5. Зинькевич Е. Симфонические гиперболы. О музыке Евгения Станковича / Е. Зинькевич. – Сумы, 1999. – 250 с.
6. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови / О. Козаренко. – Львів, 2000. – 284 с.
7. Конькова Г. В. Некоторые тенденции развития советской музыки 60–70-х годов / Г. В. Конькова // Музыкальная культура братских республик СССР : [сб. статей / сост. Г. В. Конькова]. – К. : Музична Україна, 1982. – Вып. 1. – С. 3–29.
8. Котляревська О. І. Левко Миколайович Колодуб – митець сучасності / О. І. Котляревська. – К. : «КИТ», 2005. – 13 с.
9. Крыжановский Ф. П. Украинский концерт для тромбона в аспекте становления и развития жанра: дисс. ... канд. иск. : 17.00.03 / Крыжановский Федор Петрович. – Одесса, 2006. – 181 с.
10. Мочурад Б. І. Концерт для труби в аспекті жанрово-стильової еволюції: дис. ... канд. мист. : 17.00.03 / Мочурад Богдан Іванович. – Львів, 2005. – 185 с.
11. Павлишин С. Музика ХХ століття у синтезі мистецтв / С. Павлишин // Syntagmaton. – Львів, 2000. – С. 36–50.
12. Соколов О. В. К проблеме типологии музыкальных жанров / О. В. Соколов // Проблемы музыки ХХ века : [сб. статей / гл. ред. В. М. Цендровский]. – Горький, 1977. – С. 12–58.
13. Сохор А. Н. Эстетическая природа жанра в музыке / А. Н. Сохор. – М. : Музыка, 1968. – 103 с.
14. Усов Ю. А. История зарубежного исполнительства на духовых инструментах / Ю. А. Усов. – М. : Музыка, 1988. – 184 с.
15. Усов Ю. А. История отечественного исполнительства на духовых инструментах / Ю. А. Усов. – М. : Музыка, 1975. – 200 с.
16. Щириця Ю. П. Вадим Гомоляка : творчі портрети українських композиторів / Ю. П. Щириця. – К. : Музична Україна, 1982. – 48 с.

УДК 78.2У

О. І. МАЙЧИК

**ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІВАНА МАЙЧИКА ТА ЇЇ ПРОЕКЦІЯ НА
КОМПОЗИТОРСЬКУ ТВОРЧІСТЬ**

У статті здійснено дискурс у сферу педагогічної діяльності та зумовленої нею дидактичної творчості І. Майчика. За основу взято навчальну збірку митця «Хоровий підручник. Дитячі пісні, хорові твори та вокальні ансамблі для музичних навчальних закладів» (2004). Простежено спадкоємність у галузі вітчизняної дидактичної літератури та новаторство в її komponуванні, взаємозв'язок з практичним диригентським та педагогічним досвідом.

Ключові слова: музичне шкільництво, хоровий репертуар, дидактична збірка.

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ИВАНА МАЙЧИКА И ЕЁ ПРОЕКЦИЯ НА КОМПОЗИТОРСКОЕ ТВОРЧЕСТВО

В статье осуществлён дискурс в сферу педагогической деятельности и обусловленное ею дидактическое творчество И. Майчика. За основу взят учебный сборник композитора «Хоровой учебник. Детские песни, хоровые произведения и вокальные ансамбли для музыкальных учебных заведений» (2004). Прослежена преемственность книги в области отечественной дидактической литературы и новаторство в её компоновке, взаимосвязь с практическим дирижерским и педагогическим опытом.

Ключевые слова: музыкальное школьное образование, хоровой репертуар, дидактический сборник.

O. I. MAYCHUK

IVAN MAYCHUK EDUCATIONAL ACTIVITY AND ITS PROJECTION ON THE COMPOSERS WORK

This article presents the discourse in teacher performance and its corollary, didactic works I. Maychuk. The basis is taken lecture notes of the artist «Choral textbook. Children's songs, choral works and vocal ensembles for music education» (2004). Traced the continuity of the domestic didactic literature and innovation in its layout, the relationship with the conductor and practical teaching experience.

Key words: musical schooling, choral repertoire, teaching collection.

Виняткова значимість хорового мистецтва для української культури зумовила важливе місце музики, зокрема хорового співу, в системі виховання молоді як у системі загального шкільництва, так і в фахових осередках музичної освіти різних рівнів. Формування корпусу ужиткового концертного та різнорівневого дидактичного хорового репертуару ставить перед будь-яким музикантом вимогу високої культури, ерудованості, фахової підготовки та практичного досвіду.

Дидактична література для дитячих хорів має солідні традиції і досягнення, які не втрачають актуальності незалежно від часу створення. Показовими в цьому переліку можуть бути праці Кирила Стеценка – автора проекту реорганізації музичної освіти в Україні, а також репертуарної шкільної збірки «Луна», посібників для вчителів «Шкільний співаник» (Київ, 1918), «Українська пісня в народній школі», «Методика шкільного співу», підручника «Початковий курс нотного співу».

Значний власний досвід роботи з дитячими та аматорськими хорами послужив підґрунтям для створення навчального посібника для загальноосвітніх шкіл України «Нотна грамота. Підручник для навчання співів у народних школах» Миколи Леонтовича (Київ, 1920)¹, який досі є об'єктом опанування музично-педагогічної науки та експериментального впровадження в середніх загальноосвітніх закладах. Цінною є також «Пам'ятна книжка» М. Леонтовича (Київ, 1919), у якій обґрунтовується необхідність дослідження народної пісні та залучення її до освіти молоді. Цей перелік неповний без збірки дитячих ігор зі співами «Весняночка» В. Верховинця (Харків, 1927) та окремого ґрунтового видання методичних пояснень до них².

¹ У сучасному перевиданні: Леонтович М. Практичний курс навчання співу в середніх школах України / М. Леонтович. – К. : Музична Україна, 1989. – 296 с.

² Верховинець В. Весняночка / В. Верховинець. – Харків : ДВУ, 1925 – 120 с.; Верховинець В. Весняночка : методичне пояснення до дитячих ігор зі співами для дітей дошкільного віку та молодших дітей трудової школи / В. Верховинець. – Харків : ДВУ, 1927. – 188 с.

Значними є напрацювання у цій галузі галицьких композиторів і педагогів. Ними створювався не лише концертний репертуар для численних аматорських колективів, але й музична література дидактичного характеру (підручники та хорові співаники для учнів загальних і музичних шкіл). Такі видання та збірки упорядкували Я. Ярославенко, Н. Вахнянин, М. Копко, Д. Січинський та ін. Показовим у цьому переліку є «Шкільний співаник у двох частинах» Філарета Колесси (Львів, 1925), який відзначався методичною продуманістю, доступністю матеріалу, запозиченого з фольклору. Завдяки цим якостям Міністерство освіти у 1927 р. затвердило цей співаник як підручник для шкіл з українською мовою навчання в Галичині [3]. До його появи постали хорові репертуарні збірки «Боян» (1886, де Ф. Колесса постає і як видавець, і як співредактор), «Руський співаник для народних шкіл» (у 4-х частинах), «Співаник церковно-народний для шкіл народних» (1911). Окрім нього, у дидактичному спадку музиканта є «Співаймо! Збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді на весняне свято пісні», «Збірник народних пісень в укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів». Згодом, у 1993 р., видавництво «Музична Україна» об'єднує його праці для шкільного репертуару в «Шкільний співаник. З педагогічної спадщини композитора» [4; 5, с. 220–226].

Як бачимо, кожен з названих авторів був фаховим композитором-практиком, чия мистецька діяльність доповнювалася працею на педагогічній ниві. Саме це зумовлює високі виховні і водночас педагогіко-методичні якості їхніх дидактичних робіт, необхідних для повноцінного музично-естетичного виховання дітей та молоді. З наведеного переліку очевидним є прагнення до створення репертуарного забезпечення для колективів різних рівнів та вікових категорій, тяжіння до фольклорного матеріалу та яскравого національного начала в оригінальних композиціях.

Усі ці якості однаково були притаманні представникові наступної композиторської генерації – визначному львівському композитору, організатору та керівнику низки хорових колективів, багатолітньому педагогу, заслуженому діячу мистецтв України Івану Майчику (1927–2007). Значна частина його творчої спадщини засадничо виникла з педагогічних потреб, утворюючи потужний комплекс напрацювань у галузі репертуарного забезпечення хорових колективів різних освітніх та вікових рівнів, складів, спрямувань. І хоча творча постать митця дедалі більше привертає увагу науковців (Ю. Булку, М. Білинську, М. Гордійчука, М. Мушинку, І. Чупашка, М. Красовського), ця сфера творчої діяльності залишилась поза увагою дослідників.

Мета розвідки – висвітлення педагогічної діяльності та обумовленої нею дидактичної творчості І. Майчика.

Педагогічний хист є важливою стороною обдарування митця та істотною складовою творчої особистості. Роль наставника молоді в галузі музичного мистецтва проходить через усе його життя, адже свою професійну діяльність диригента-практика музикант розпочав ще у студентські роки в якості керівника та організатора ряду самодіяльних шкільних хорових колективів (з хорами львівських середніх шкіл № 24 та № 62), пізніше – керував хором палацу школярів. Свідченням виконавського рівня та успіху в цій галузі діяльності митця може служити той факт, що хор середньої школи № 24 був підготований до виступу на республіканському конкурсі-огляді.

Саме цим напрямом роботи й зумовлено те, що істотну частину творчого доробку Івана Майчика складають твори для дитячого репертуару, орієнтовані на виконання аматорськими, самодіяльними, дитячими колективами.

Однак і в цій галузі творчості виявляються провідні тенденції мистецького спрямування композитора: орієнтація на яскраве національне обличчя, опора на кращі зразки української поезії, зв'язок з фольклорним матеріалом у мелодиці, формі, фактурі, принципах розвитку. Це лаконічні, підкреслено прості композиції, переважно дво- та триголосного складу. Цікаво, що найулюбленіші лемківські фольклорні жанри та зразки народної творчості інших регіонів України оригінально та своєрідно перетворені в композиціях цієї групи. Це – традиційні фольклорні обробки, як, наприклад, двоголосні хори «Біля річки», «Веснянка», «По садочку ходжу», «Будем, браття, співати», «А я сам», «Сіяв мужик просо», триголосні «Не тепер по гриби ходити», «Жучок», «Наша мила Одрехова», а також й оригінальні нефольклорні

чотириголосні твори на народні тексти «Перша вчителька», «Веснянка», «Прощай, дівчино», «А там, у Карпатах».

Чимало творів написано на власні поезії композитора: «Півники», «Зайчик», «Кіт-воркіт», «Ранена пташка», «Гей, сотня наша», «Колискова», «Канон», що свідчить про глибоке й тонке розуміння дитячого світогляду й образності, близької наймолодшим виконавцям.

Згодом митець очолив студентські хорові колективи: хор факультету іноземних мов Львівського університету ім. І. Франка та хорову капелу Львівського українського поліграфічного інституту.

Серед текстів хорових композицій для дитячого та студентського репертуару – яскраві вірші поетів-сучасників Я. Сторонської, А. Хімко, С. Карплюка, О. Гриніва, І. Цельняк, В. Лучука, В. Хомика Р. Кудлика, а також зразки високої національної поезії, зокрема твори О. Маковея, О. Олеся, М. Вороного, М. Петренка, Б. Стельмаха, Ю. Шкрумеляка. Підсумком творчості педагогічно-дидактичного спрямування стала збірка шкільних та дитячих пісень, до якої увійшли 50 творів: 20 двоголосних, 20 триголосних та ряд чотириголосних хорових композицій.

У 1972 році, пропрацювавши десять років у радіокомітеті, І. Майчик перейшов на педагогічну роботу у Львівське державне музучилище (тепер – ім. С. Людкевича), а згодом став завідувачим відділом хорового диригування.

Робота з молоддю розбудила в ньому величезну енергію до праці, до нових творчих пошуків. Колеги І. Майчика дивувалися його наполегливості, організованості, невичерпному натхненню, непохитному патріотизму й оптимізму.

У музичних бібліотеках шукав спеціальний репертуар для ансамблів, робив власні аранжування, гармонізував та опрацьовував фольклорні композиції, які поповнили вокальний репертуар студентів. «Тут розкрилася нова грань його творчого обдарування – неабиякий педагогічний хист. Протягом тридцяти років виховав понад 20 диригентів, більшість яких закінчили після цього консерваторії та успішно працюють в Україні та за її межами», – зазначав Ю. Булка [1]. Серед випускників І. Майчика: Ярослав Гнатівський – організатор і довголітній керівник камерного хору «Глорія», керівник і диригент студентського хору ЛДК ім. М. Лисенка, керівник вокального ансамблю студентів-регентів «Калофонія» ЛНМА ім. М. В. Лисенка, Богдан Генгало – організатор і диригент камерного хору «Свшан», Олена Шевченко – викладач хорових дисциплін музичного училища ім. Д. Січинського у м. Івано-Франківськ, Левко Рега – хормейстер Львівського національного драматичного театру ім. М. Заньковецької, Володимир Божко – завідувач кафедри Могильовського педінституту (Білорусь), організатор хорової капели, Микола Жеромський – організатор і керівник хорових колективів у Володимирі-Волинському [6, с. 54].

В училищі митець викладав диригування, протягом чотирьох років керував студентським хором та тридцять п'ять років – вокальним ансамблем. Маючи можливість реалізувати більш складні програми, І. Майчик і тут ставив за найважливіше завдання не лише професійний вишкіл, виховання практичних диригентських навичок, але й формування свідомої, національно орієнтованої творчої особистості, тому й послідовно проводив лінію на оволодіння українським хоровим репертуаром.

Як завідувач диригентсько-хоровим відділом, намагався ввести учнів у багатий музичний світ, прагнути уникнути шаблонності, одноманітності репертуару. Так, з його ініціативи та під його керівництвом силами студентських колективів була виконана «Свята месса» Й. Гайдна («Heiligmesse», B-dur, Ноб. XXII:10 1796 р.). Диригент особисто звертався до Відня в архів Національної бібліотеки за партитурою невідомого у Львові твору. Це друга з шести мес композитора, якій було дано назву за мелодією церковного гімну «Heilig, heilig», що латиною перекладається як «Sanctus». У цій композиції відчувається сильний зв'язок зі світською музикою та австрійським фольклором. Свого часу композиторові навіть закидали надмірну секулярність композиції. Меса з великим успіхом прозвучала в рамках музичного Всесоюзного фестивалю «Виртуози країни» і зумовила широкий резонанс. Вона була виконана 19 травня 1983 року в Органному залі Львова силами камерного симфонічного оркестру училища та солістів: сопрано – Марія Майчик, тенор – Володимир Ігнатенко, мецо-сопрано -

Марія Пшеничка, бас – Олександр Теліга. У засобах масової інформації був відзначений високий професійний виконавський рівень хору та оркестру.

Якщо робота над партитурою меси і її виконання довели, що диригентів та студентським колективам під його керівництвом під силу складні твори композиторів-класиків, то авторський концерт засвідчив оригінальну композиторську позицію та мистецький почерк.

Навесні 1983 року у Великому залі музичного училища відбувся творчий вечір композитора. У програмі прозвучали оригінальні твори та обробки народних пісень у виконанні народних артистів України Т. Дідик, О. Врабеля, В. Ігнатенка, артистів М. Процев'ят, О. Теліги, М. Майчик. Партію фортепіано виконувала Г. Курилич. Музичні критики відзначали, що композитор збагатив лаконічну лемківську мініатюру і дав їй життя на концертній естраді. «Багато уваги приділяє автор фортепіанній партії, яка в кожному випадку влучно й переконливо доповнює поетичні вокальні образи», – відзначала кандидат мистецтвознавства Марія Білинська¹.

Саме звернення до ансамблевого жанру в доробку композитора, педагога, фольклориста, диригента, громадського діяча Івана Майчика зумовлене практичними потребами поповнення дидактичного студентського виконавського репертуару. Однак за художньою вартістю, неординарністю мистецьких рішень, відточеністю деталей, стильовим багатством його камерно-ансамблеві композиції піднімаються значно вище суто ужиткових потреб дидактичної практики і є вагомою складовою творчого доробку митця та окрасою концертних програм низки виконавських колективів. «Цей вид вокальної музики займав особливе місце в його композиторській та педагогічній діяльності ..., де глибоке знання українського, зокрема лемківського, фольклору, постійні пошуки та експериментування в царині форми та мелодико-гармонічних інтонацій привнесли свіжий струмінь, розширили традиційність викладання цього предмета в академії», – написав у спогадах про композитора В. Ігнатенко [2]. Жіночі, чоловічі, мішані склади ансамблів І. Майчика однаково можуть слугувати хоровим репертуаром, що розширяє виконавську репертуарну палітру.

«Іван Майчик має природний нахил до музичної педагогіки і проводить велику музично-виховну роботу. Як педагог виховав кілька десятків професійних диригентів, всюди популяризує українську народну пісню та твори українських композиторів», – йдеться в передмові до об'ємної збірки хорових творів композитора [7, с. 4].

Логічно, що набутий досвід педагога, диригента, керівника колективів різних рівнів – від самодіяльних хорів молодших школярів до студентських колективів фахових закладів, видання низки репертуарних збірок привели до задуму створення об'ємної, дидактично обумовленої за структурою праці, яка логічно розвинула б національний досвід укладання посібників з хорової літератури. Такою роботою став «Хоровий підручник. Дитячі пісні, хорові твори та вокальні ансамблі для музичних навчальних закладів», остаточно сформований автором у 2004 році². У ній Іван Майчик виявив себе не лише як педагог, тонко обізнаний з репертуарними запитами, практичним виконавським потенціалом та виховними вимогами колективів різних освітніх та вікових рівнів. Він постає у ньому як упорядник-укладач, знавець і продовжувач музично-педагогічних концепцій М. Лентовича, К. Стеценка, Ф. Колесси, а також як фольклорист, аранжувальник та композитор-практик – автор численних оригінальних хорових творів, небуденний інтерпретатор кращих зразків класичної та сучасної поезії.

Підручник демонструє різні склади та рівні складності хорів та ансамблів від двох до шести голосів а capella та з акомпанементом. Структурно він членується на чотири розділи. Перший розділ містить двоголосні композиції для найменших (29 зразків). Їхня образність, теситура, тип акомпанементу, виховна спрямованість орієнтовані на самодіяльні дитячі колективи загальноосвітніх, музичних, мистецьких шкіл, студій педагогічної практики, центрів та будинків дитячої та юнацької творчості. До нього разом з оригінальними композиціями І. Майчика та блискучого майстра дитячої пісенної творчості А. Кос-Анатольського включено

---

¹ М. Білинська. Рецензія на роботи Майчика І. І. з приводу членства у Львівській організації Спілки композиторів України. – Львів. – 18. 11. 1982 р.

² Ця об'ємна праця іще чекає на своє видання.

низку авторських фольклорних обробок та прикладів з вищезгаданої класичної праці – «Шкільного співаника» Ф. Колесси. У двоголосі разом з традиційними для цього віку терцієво-секстовими паралелізмами використано і два канони («Час пливе» на сл. Б. Стельмаха, «Гей, сотня наша» – на власні слова).

У другому розділі (38 творів) переважають триголосні зразки (хоч зустрічаються й двоголосні композиції з колессівської збірки («Женці, «Фіялочки», «Що ж я буду бідний діяв?»), чотириголосся («На рушничок щастя» на сл. В. Хомика¹, «Дорога матері» на сл. Б. Стельмаха, фольклорна обробка-канон «Над річкою бережком» М. Леонтовича), а також сольна тенорова композиція «Ясен» (на слова Н. Ковальчука). Звертає на себе увагу наявність чоловічих та мішаних складів, що увиразнює прагнення подати багатий і різноманітний репертуар для різновікових аматорських колективів. У розділі зростає багатство представництва авторів. Разом з вищезгаданими М. Леонтовичем, М. Колесою та власними творами упорядник включив до переліку обробки народних пісень М. Гайворонського та хорові аранжування камерно-вокальних композицій М. Кропивницького й М. Лисенка.

Третій розділ (його складають 39 композицій) переважно для чотириголосного мішаного складу. Декілька зразків орієнтовано на жіночий та чоловічий склади, хор Г. Гладкого на сл. Т. Шевченка «Зоре моя вечірняя» в обробці А. Юрченка – п'ятиголосний. Ця частина підручника призначена для виконання студентськими колективами фахових закладів, на що вказує рівень технічно-виконавських труднощів, ідейно-образна тематика, перелік імен визначних українських майстрів хорового письма різних епох. Серед композиторів представлених оригінальними творами, обробками та аранжуваннями, – Л. Ревуцький, Д. Роздольський, Г. Топольницький, Д. Коханський, Р. Купчинський, В. Матюк, М. Леонтович, В. Барвінський, С. Чаренцький, З. Лисько. Фольклорна сфера збагачена прикладами стрілецької пісенності.

Заключний структурний розділ підручника (15 композицій) складають вокальні ансамблі – квартети, квінтети, секстет. Окрім оригінальних композицій найрізноманітніших за образністю, жанрами та складами, тут подано аранжування інструментальних та камерно-вокальних зразків світової класики з українським текстом («Слов'янський танець» А. Дворжака, «Баркаролу» Ф. Шуберта, «Цигани» Р. Шумана²), а також фрагменти з оперних творів В. А. Моцарта, А. Боальдьє, А. Льорцінга.

«Хоровий підручник» Івана Майчика підсумував багатий та багатогранний досвід його роботи з хоровими колективами різних складів, віку, фахової підготовки. Принципи його формування експонують його як виняткову за масштабами універсальну репертуарну збірку, укладену з урахуванням теситурних, вікових особливостей, відмінностей ідейно-образного строю, потенціалом вивчення національного фольклору та творів видатних представників музичної культури. Разом з послідовно проведеною патріотичною лінією та кращими традиціями засновників українського музичного шкільництва і творців хорового репертуару праця І. Майчика демонструє відкритість до залучення в навчальний процес композицій зарубіжних митців, також опанування ансамблевим виконавством, наділеним низкою принципових відмінностей від загальної хорової підготовки. Використання збірки у практичній педагогічній роботі надасть нового потенціалу у формуванні репертуарних тенденцій, збагатить новітню дидактичну літературу педагога-хормейстера.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булка Ю. Життя, замаєне музикою (до 74-річчя заслуженого діяча мистецтв України Івана Майчика) – особистий архів автора, невпорядкований.
2. Ігнатенко В. Богом даний [спогади про І. Майчика] / В. Ігнатенко. – 19 листопада 2009 р. – Особистий архів О. Майчика.
3. Колесса Ф. Шкільний співаник : у двох частих / др. Філярет Колесса. – Львів : накл. укр. педагогічного товариства, 1925. – 108 с.

¹ Тут і далі лише автор слів вказуватиметься в оригінальних творах І. Майчика.

² Останній твір – у перекладі О. Пчілки, всі інші – власні тексти та переклади І. Майчика.

4. Колесса Ф. Шкільний співаник: з педагогічної спадщини композитора / Ф. Колесса. – 2-е вид. – К. : Музична Україна, 1993. – 224 с.
5. Коротя-Ковальська В. Український музично-пісенний фольклор та народно-обрядова традиція в українознавстві / Валентина Коротя-Ковальська // Українознавство № 2. – К., 2006. – С. 220–226.
6. Львівське державне музичне училище імені Станіслава Людкевича. Сторінки історії / [ред.-упор. Н. Пузанкова]. – Львів : ТеРус, 2009. – 216 с.
7. Майчик Т. Передмова / Тарас Майчик // І. Майчик. Хорові твори. – К. : Музична Україна, 1997. – С. 3–8.

УДК 398.82

Х. С. ЗАЙЧЕНКО

САПФІЧНА СТРОФА В АПОКРИФІЧНИХ КОЛЯДКАХ ЗАХІДНОГО ПОДІЛЛЯ

У статті зроблено спробу проаналізувати сапфічну строфу та її модифікації, які зустрічаються в апокрифічних колядках Західного Поділля. Звернено увагу на використання цієї строфічної структури у процесі становлення середньовічного церковного музичного жанру – апокрифічних колядок – і впливу на їхнє створення традиційного народного віршування.

Ключові слова: сапфічна строфа, апокрифічні колядки, Західне Поділля, ритмічна форма вірша, складочислова модель.

Х. С. ЗАЙЧЕНКО

САПФИЧЕСКАЯ СТРОФА В АПОКРИФИЧЕСКИХ КОЛЯДКАХ ЗАПАДНОГО ПОДОЛЬЯ

В статье сделана попытка проанализировать сапфическую строфу и ее модификации, которые встречаются в апокрифических колядках Западного Подолья. Обращено внимание на использование этой строфической структуры в процессе становления средневекового церковного музыкального жанра – апокрифических колядок – и влияния на их создание традиционного народного стихосложения.

Ключевые слова: сапфическая строфа, апокрифические колядки, Западное Подолье, ритмичная форма стихотворения, складочисловая модель.

K. S. ZAICHENKO

THE SAPPHIC STANZA IN THE APOCRYPHAL CAROLS OF WESTERN PODILLYA

In the article the sapphic stanza and its modifications occurring in the apocryphal carols are analyzed. Special attention is paid to the usage of the given strophical structure in the process of the development of the medieval church musical genre – the apocryphal carols and the impact of the traditional national versification on their development.

Key words: the sapphic stanza, the apocryphal carols, Western Podillya, the rhythmic verse, syllabic numerical model.